



שְׁמֵרָה נִפְשִׁי, שְׁמֹר מִיבְעֵי לִיָּהּ. וְהָא תְּנִינָן דְּלִית אַתְּ בְּאוּרֵייתָא דְּלֹא אִית בְּהָ רִזִּין עֲלֵאִין וְיִקְרִיין. שְׁמֵרָה. לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קְאָמֵר, שְׁמֵרָה לְהֵוּא חוּלְקָא, דְּאִתְאַחַד בֵּיהּ נֶפֶשׁ. דְּכַד נֶפֶשָׁא נִפְקַת מֵהַאי עֲלֵמָא, אִתְיָא לְמִירַת עֲלֵמָא (דְּאִתְיָא). אִי זְכִי, כְּמָה חִילִין עֲלֵאִין נִפְקִין לְקַבְלָא, וְלִנְטָרָא לָהּ, וְלֹאֲעֵלָא לָהּ בְּמִדּוּרָא דְּדוּכְתָהָא, וְהַאי ה' נְטִיל לָהּ, לְאִתְאַחַד עִמָּה בְּרִישׁ יְרַחֵי וְשַׁבְתִּי.

וְאִי לֹא זְכִי, כְּמָה גְרִדִּינִי טְהִירִין אֲזַדְמָנָן לְקַבְלָהּ, וְדַחוּ לָהּ לְבַר. וְוִי לְהֵהִיא נֶפֶשָׁא, דְּמִתְגַּלְגְּלָא בְּרִיקְנֵיָא, כְּאִבְנָא בְּקוּסְפִיתָא. הָדָא הוּא דְכִתְיִב, (שְׁמוּאֵל א כה) וְאֵת נֶפֶשׁ אִיבִיךָ יִקְלַעְנָה בְּתוֹךְ כַּף הַקֶּלֶעַ. וְדוּד בְּעֵי בְּעוּתִיָּה קְמִי קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְאָמֵר, שְׁמֵרָה נִפְשִׁי, דְּלֹא יִדְחוּן לָהּ לְבַר. וְכַד מְטִי (ס"א לְקַבְלָהּ יִפְתַּחוּן לָהּ) לְקַבְלָהּ, יִפְתַּחוּן לָהּ פְּתַחֲוִין, וְתִקְבַּל לָהּ קְמָךְ. כִּי חֲסִיד אָנִי, וְכִי חֲסִיד אֲקָרִי. אָמֵר רַבִּי יְהוּדָה, אִין. דְּכִתְיִב, (ישעיה נה) חֲסִדֵי דְּוֹד הִנְאָמְנִים. בְּגִין כַּף שְׁמֵרָה נִפְשִׁי, דְּלֹא תִשְׁבּוּק לָהּ לְמַהֲךְ לְבַר.

רַבִּי יִצְחָק אָמֵר, כָּל בַּר נִשׁ דְּאִית לִיָּהּ חוּלְקָא בְּצַדִּיק, יָרִית לְהַאי אַרְצָן, כְּמָה דְכִתְיִב, (ישעיה ס) וְעַמְּךָ כָּלֵם צַדִּיקִים וְגו'. וְהַאי צַדִּיק חֲסִיד אֲקָרִי. אָמֵר דְּוֹד בְּתַר דְּבַהֲאִי אֲתֵר אֲחִידְנָא, חֲסִיד אָנִי, וּבְגִין כַּף שְׁמֵרָה נִפְשִׁי, לְאִתְקַשְׂרָא בְּךָ.

רַבִּי חֲזִיא פְּתַח, (תהלים פא) עֲדוּת בִּיהוֹסֵף שְׁמוֹ וְגו'. הָא אוּקְמוּהָ, דְּאוּלִּיף שְׁבַעִין פְּתַקִּין, וְלִשׁוֹן הַקֶּדֶשׁ יִתִּיר. הָדָא הוּא דְכִתְיִב, (תהלים פא) שְׁפַת לֹא יִדְעַתִּי אֲשַׁמְעֵ. אֲבָל מְאִי עֲדוּת. תָּא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דְּאִתְתִּיָּה דְּפוּטִיפֵר הוּת אֲחִידָא בִּיהּ לְהֵהִיא מְלָה, הוּהּ יוֹסֵף עֲבִיד גְּרַמִּיָּה כְּמָאן שְׁאֲשַׁת פּוּטִיפֵר אֲחִזָּה בּוּ לְאוּתוֹ הִדְבֵּר, עֲשֵׂה יוֹסֵף עֲצֻמוֹ כְּמִי שְׁלֹא יוֹדַע לְשׁוּנָה, וְכֵן בְּכָל יוֹם

שְׁמֵרָה נִפְשִׁי, שְׁמֹר הִיָּה צְרִיךְ לוֹ לְהִיּוֹת! וְהָרִי לְמַדְנֵי שְׁאִין אוּת בְּתוֹרָה שְׁאִין בְּה סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים וְנִכְבְּדִים. שְׁמֵרָה - לְקוּדְשֵׁי בְּרוּךְ- הוּא הוּא אָמֵר, שְׁמֵרָה אַתְּ אוּתוֹ חֵלֶק שְׁנֵאֲחֻזַּת בּוּ נֶפֶשׁ. שְׁכִישׁוּצָאֵת הַנֶּפֶשׁ מֵהָעוֹלָם הַזֶּה, בְּאֵה לְרִשְׁתָּ עוֹלָם (הַבָּא). אִם זוֹכָה, כְּמָה חִלּוֹת עֲלִיוֹנִים יוֹצְאִים לְקַבְלָהּ וְלִשְׁמֹר אוּתָהּ וְלְהַכְנִיסָהּ לְמִדּוּר מְקוּמָה. וְהַיְיָ הַזֶּה לְקַחְתָּהּ לְהִתְאַחַד עִמָּה בְּרִישׁ יְרַחֵי חֲדָשִׁים וְשַׁבְתוֹת.

וְאִם לֹא זוֹכָה, כְּמָה שׁוּמְרֵי חֵק בְּעֲלֵי דִינִים מְזַדְמָנִים מוּלָּה וְדוּחִים אוּתָהּ הַחוּצָה. אוּי לְאוּתָהּ נֶפֶשׁ שְׁמֵתְגַלְגְּלָת בְּרִיקְנוּת, כְּמוֹ אֲבָן בְּכַף הַקֶּלֶעַ. זְהוּ שְׁפַתוֹב (שְׁמוּאֵל א-כ) וְאֵת נֶפֶשׁ אִיבִיךָ יִקְלַעְנָה בְּתוֹךְ כַּף הַקֶּלֶעַ. וְדוּד בְּקַשׁ בְּקַשְׁתוֹ לְפָנֵי הַקֶּדֶשׁ בְּרִיךְ הוּא וְאָמֵר שְׁמֵרָה נִפְשִׁי, שְׁלֹא יִדְחוּ אוּתָהּ הַחוּצָה. וְכִשְׁיִגִיעַ (לְמוֹלָךְ, יִפְתַּחוּ לָךְ) מוּלָּה, יִפְתַּחוּ לָהּ פְּתַחֲוִים, וְתִקְבַּל אוּתָהּ לְפָנֵיךְ. כִּי חֲסִיד אָנִי, וְכִי חֲסִיד נִקְרָא? אָמֵר רַבִּי יְהוּדָה, כֵּן, שְׁפַתוֹב (ישעיה נה) חֲסִדֵי דְּוֹד הִנְאָמְנִים. בְּגִלְל כַּף שְׁמֵרָה נִפְשִׁי, שְׁלֹא תִעֲזֹב אוּתָהּ לְלַכְתָּ הַחוּצָה. רַבִּי יִצְחָק אָמֵר, כָּל אָדָם שֵׁישׁ לוֹ חֵלֶק בְּצַדִּיק, יוֹרֵשׁ אַרְצָן זוֹ, כְּמוֹ שְׁפַתוֹב (שם ס) וְעַמְּךָ כָּלֵם צַדִּיקִים וְגו'. וְצַדִּיק זֶה נִקְרָא חֲסִיד. אָמֵר דְּוֹד, אַחַר שְׁבַמְקוּם זֶה נִאֲחֻזְתִּי, חֲסִיד אָנִי, וְלִכְּן שְׁמֵרָה נִפְשִׁי לְהִתְקַשֵּׁר בְּךָ.

רַבִּי חֲזִיא פְּתַח, (תהלים פא) עֲדוּת בִּיהוֹסֵף שְׁמוֹ וְגו'. הָרִי פְּרִשׁוּהָ שְׁלֵמֵד שְׁבַעִים לְשׁוֹן, וְלִשׁוֹן הַקֶּדֶשׁ יוֹתֵר. זְהוּ שְׁפַתוֹב (שם) שְׁפַת לֹא יִדְעַתִּי אֲשַׁמְעֵ. אֲבָל מָה זֶה עֲדוּת? בֵּא וּרְאֵה, בְּשַׁעֲה שְׁלֹא יוֹדַע לְשׁוּנָה, וְכֵן בְּכָל יוֹם



עד אותה שעה אחרונה, שכתוב
(בראשית ט) וַתִּתְפָּשֶׂהוּ בְּבִגְדוֹ. מה
זה וַתִּתְפָּשֶׂהוּ? אלא משום
שעשה עצמו כמי שלא יודע
לשונה, ורוח הקדש צונחת
בנגדו: (משלי ז) לְשֹׁמְרֵי מִצְוֹת
מִנְּכַרְיָהוּ אִמְרֵיהֶם הִחְלִיקָה. מה בא
להשמיענו? אלא כל מי ששומר
עצמו מזה, מתקשר לשכינה
ואחוז באותה עדות. ומהי? ה'
שנתוספה בו, שכתוב עדות
ביהוסף שמו. גם כאן התוספה
י' בפניחס על שקנא כזה.

רבי ייסא פתח, (תהלים קלו) על
נהרות ככל שם לשבנו גם בכינו
בזכרנו את ציון. את ירושלים
היה צריך לו להיות, כמו שכתוב
אם אשכחך ירושלים תשכח
מיני! מה זה בזכרנו את ציון?
לאדם שהיה לו היכל נכבד, נאה
ויפה, באו לסטים ושרפו אותו.
צערו של מי הוא? לא של בעל
ההיכל? ! גם כאן השכינה שרויה
בגלות, צער של מי הוא? לא של
הצדיק?! וזה הולך כפי
שבארורה, שכתוב (ישעיה נז) הצדיק
אבד, אבד ממש. גם כאן בזכרנו
את ציון, בזכרנו את אותו צער
שלו על זוגתו, צער שלו הוא.

אמר רבי ייסא, מי שמוקיר שם
רבנו בזה ושומר זה, זוכה
שיוקיר אותו רבנו על הכל. מנין
לנו? מיוסף, שכתוב (בראשית מא)
וַיִּרְכַּב אֹתוֹ בְּמִרְכַּבַּת הַמִּשְׁנָה
אֲשֶׁר לוֹ, וְכָתוּב וַנִּתֵּן אֹתוֹ עַל כָּל
אֶרֶץ מִצְרָיִם. ולא עוד, אלא
כשעברו ישראל את הים, ארוננו
של יוסף נכנס בפנים בהתחלה,
ולא היו המים עומדים על עמדם
לפניו. זהו שכתוב (תהלים קיד) הַיָּם
רָאָה וַיִּנָּס. מה זה וַיִּנָּס? אלא ראה
אותו שכתוב בו (בראשית ט) וַיִּנָּס
וַיֵּצֵא הַחוּצָה.

דלא ידע לישנא דילה, וכן בכל יומא עד
ההיא שעתא בתרייתא, דכתיב (בראשית ט)
וַתִּתְפָּשֶׂהוּ בְּבִגְדוֹ. מאי וַתִּתְפָּשֶׂהוּ. אלא בגין
דעביד גרמיה פמאן דלא ידע לישנא. ורוח
הקדש צווח לקבליה, (משלי ז) לְשֹׁמְרֵי מִצְוֹת
מִנְּכַרְיָהוּ אִמְרֵיהֶם הִחְלִיקָה. מאי קא משמע
לן. אלא כל מאן דנטיר גרמיה מהאי, אתקשר
בה בשכינתא, ואחיד בההוא עדות. ומאי הוא.
ה' דאתוסף ביה. דכתיב, עדות ביהוסף שמו.
אוף הקא י' אתוסף בפניחס, על דקני ביהאי.

רבי ייסא פתח, (תהלים קלו) על נהרות ככל שם
לשבנו גם בכינו בזכרנו את ציון. את
ירושלים מיבעי ליה, כמה דכתיב, (תהלים קלו) אם
אשכחך ירושלים תשכח מיני, מאי בזכרנו
את ציון. לפר נש דהיה ליה היכלא יקרא,
נאה ושפירא, אתו לסטין ואוקידו ליה. צערא
דמאן הוא, לאו דמאריה דהיכלא. אוף הקא
שכינתא בגלותא שריא, צערא דמאן הוא,
לאו דצדיק. ואזלא הא כמה דאוקמוה, דכתיב
(ישעיה נז) הצדיק אבד, אבד ממש. אוף הקא
בזכרנו את ציון, בזכרנו ההוא צערא דיליה
על זוגתהא, צערא דיליה הוא.

אמר רבי ייסא, מאן דאוקיר שמא דמאריה
בהאי, ונטיר האי, זכה דיוקיר ליה
מאריה על כלא. מנלן. דכתיב, (בראשית
מא) וַיִּרְכַּב אֹתוֹ בְּמִרְכַּבַּת הַמִּשְׁנָה אֲשֶׁר לוֹ,
וְכָתוּב וַנִּתֵּן אֹתוֹ עַל כָּל אֶרֶץ מִצְרָיִם (דף ר"ד
ע"א) ולא עוד, אלא כד עברו ישראל ית ימא,
ארונא דיוסף עאל בגו בקדמיתא, ולא הו
מיא קיימין על קיומיהו קמיה, הדא הוא
דכתיב, (תהלים קיד) הַיָּם רָאָה וַיִּנָּס. מאי וַיִּנָּס.
אלא ראה ההוא דכתיב ביה (בראשית ט) וַיִּנָּס וַיֵּצֵא
הַחוּצָה.



תא חזי, זכי ליקרא בחייו וזכי ליקרא
במיתתיה. בחייו אמאי. בגין ההוא זמן
דלא בעא לאתדבקא בה, דכתיב, (בראשית ט)
וימאן ויאמר אל אשת אדניו. וכתוב ולא שמע
אליה לשכב אצלה להיות עמה. בגין פן זכה
בהאי עלמא. פיון דכתיב ותתפשהו בבגדו,
וכתיב וינס ויצא החוצה, זכי לבתר דעאל לגו
פרוכתא עלאה, והכי אתחזי ליה, דידיה נטל
בהאי עלמא, ודידיה נטל בעלמא אחרא.

פנחם זכי בהאי עלמא, וזכה בעלמא דאתי,
וזכה לקיימא נטיר מפל אינון דנפקו
ממצרים, וזכה לכהנא עלאה, הוא וכל בנוי
אבתריה. ואי תימא דלא (נ"א דהא) זכה לכהנא
עד לא עבד עובדא דא. אין (ס"א לא). דהא אינון
דאמרי (דלא) דזכה קודם. לאו הכי אלא במאי
אוקימנא תחת אשר קנא לאלהיו, דמשמע
דבגין עובדא דא רוח פהונתא, מה דלא הוה
קודם.

תא חזי, כל כהן דקטיל נפש, פסיל ליה
פהונתיה לעלמין. דהא ודאי פסיל ההוא
דרגא דיליה לגביה. ופנחס מן דינא פסיל
לכהנא הוה, ובגין דקנא ליה לקודשא בריה
הוא, אצטריך ליחסא ליה פהונת עלמין, ליה,
ולבנוי אבתריה, לדרי דרין. אמר רבי יצחק,
תא חזי, רשים הוא פנחס לעילא, ורשים הוא
לתתא, עד לא יפוק לעלמא דהא עם אינון
דנפקו ממצרים אתמני.

רבי אלעזר ורבי יוסי ורבי חייא, הוו אזלי
במדברא, אמר רבי יוסי, הא דכתיב
בפנחס הנני נותן לו את בריתי שלום. שלום
ממלאך המות, דלא שליט ביה לעלמין, ולא
אתדן בדינוי. ואי תימא דלא מית. ודאי לא
מית פשאר בני עלמא, ואוריך יומין על כל

בא וראה, זוכה לכבוד בחייו
וזוכה לכבוד במיתתו. בחייו
מדוע? בגלל אותו זמן שלא רצה
להתדבק בה, שכתוב (שם) וימאן
ויאמר אל אשת אדניו. וכתוב,
ולא שמע אליה לשכב אצלה
להיות עמה. בגלל זה זכה בזה
העולם. פיון שכתוב ותתפשהו
בבגדו, וכתוב וינס ויצא החוצה,
זכה לבסוף שנקנס לתוך מחצה
עליונה, וכך ראוי לו - את שלו
לקח בזה העולם, ואת שלו לקח
בעולם האחר.

פנחס זכה בזה העולם, וזכה
בעולם הבא, וזכה להתקיים יותר
מכל אלו שיצאו ממצרים, וזכה
לכהנה גדולה, הוא וכל בנוי
אחריו. ואם תאמר שלא (שהרי)
זכה לכהנה עד שלא עשה מעשה
זה - נכון (א). שהרי אותם
שאמרים (שלא) זכה קדם - לא
כך. אלא כמו שבארנו - תחת
אשר קנא לאלהיו, שמשמע
שבגלל מעשה זה הרויח הפהנה,
מה שלא היה מקדם.

בא וראה, כל כהן שהורג נפש,
נפסלה כהנתו לעולמים, שהרי
ודאי פסל אותה דרגה שלו אליו.
ופנחס מהדין היה פסול לכהנה,
ובגל שקנא לקדוש-ברוך-הוא,
הצטרף ליחס לו כהנת עולמים,
לו ולבנוי אחריו לדורי דורות.
אמר רבי יצחק, בא וראה, פנחס
רשום הוא למעלה, ורשום הוא
למטה, עד שלא יצא לעולם,
שהרי עם אותם שיצאו ממצרים
נמנה.

רבי אלעזר ורבי יוסי ורבי חייא
היו הולכים במדבר. אמר רבי
יוסי, זה שכתוב בפנחס הנני נתן
לו את בריתי שלום. שלום
ממלאך המות שלא שולט בו
לעולמים ולא נדון בדינוי. ואם
תאמר שלא מת - ודאי לא מת



כשאר בני העולם, והאריך ימים על כל בני דורו, משום שהתאחז בפריית העליונה הזו. וכשהסתלק מהעולם, בתאנה עליונה ובדבקות נאה הסתלק משאר בני העולם.

רבי אלעזר פתח ואמר, (זכריה ג) ויראני את יהושע הפהן הגדול עמד לפני מלאך ה' וגו'. בא וראה, אוי לאותם בני אדם שלא מסתכלים בכבוד רבונם, וכך יום ויום הפרוז קורא עליהם, ולא משגיחים. בא אדם להסתכל במצוות התורה - כמה סגורים עומדים להזכירו לטוב. בא אדם ועובר על מצוות התורה - אותם מעשים מקטרגים עליו לרע לפני הקדוש ברוך הוא. יהושע פהן גדול היה, ופרשוה, מה כתוב בו? והשטן עמד על ימינו לשטנו. ומה בזה פך, בשאר בני אדם שלא מסתכלים בכבוד רבונם על אחת כמה וכמה.

ראה מה פתוב, ויהושע היה לבש בגדים צואים, ופרשוה. אבל בגדים צואים, ודאי אותם לבושים שהרוח התלבשה בהם באותו עולם. אשרי חלקו של מי שלבושיו מתקנים ושלמים באותו עולם. והרי נתבאר, כל מי שצריכים להכניסו לגיהנם, אותם לבושים שמלבישים אותו איך הם? מה פתוב כאן? ויהושע היה לבש בגדים צואים ועמד לפני המלאך. איזה מלאך? זה המלאך הממנה על גיהנם וממנה על מי שראה באותם לבושים. עד שבא קול ואמר: הסירו הבגדים הצואים מעליו.

מכאן יש להסתכל, שמעשים רעים של אדם עושים לו בגדים צואים. ויאמר אליו ראה העברתי מעליך עונך והלבש אתך מחלצות. הלבישוהו לבושים

בני דרא, בגין דבהאי ברית עלאה אחיד, וכד אסתלק מעלמא, בתיאובתא עלאה ובדביקותיה שפירא אסתלק משאר בני עלמא.

רבי אלעזר פתח ואמר, (זכריה ג) ויראני את יהושע הפהן הגדול עומד לפני מלאך ה' וגו'. תא חזי, ווי לאינון בני נשא, דלא מסתכלאן ביקרא דמאריהון, וכך יומא ויומא כרוזא קארי עליהו, ולא משגיחין. אתא בר נש לאסתכלא בפקודי אורייתא, כמה סניגורין קיימין לאדפרא עליה לטב. אתא בר נש ואעבר על פקודי אורייתא, אינון עובדין קטיגורין עליה לביש, קמי קדשא בריה הוא. יהושע פהן גדול הוה, ואוקמוה, מה פתיב ביה. והשטן עומד על ימינו לשטנו. ומה בהאי פך, בשאר בני עלמא דלא מסתכלי ביקרא דמאריהון, על אחת כמה וכמה.

חמי מה כתיב, ויהושע היה לבש בגדים צואים, ואוקמוה. אבל בגדים צואים, ודאי אינון לבושין דאתלבשא ביה רוחא בההוא עלמא. זפאה חולקיה דמאן דלבושו מתתקנין ושלמין בההוא עלמא. והא אתמר, כל מאן דבעיין לאעלא לגיהנם, אינון לבושין דמלבושין ליה, הוה אינון. מה כתיב הקא, ויהושע היה לבש בגדים צואים ועומד לפני המלאך. מאן מלאך. דא מלאך דממנא על גיהנם, וממנא על מאן דחמי באינון לבושין. עד דאתיב קלא ואמר, הסירו הבגדים הצואים מעליו.

מהבא אית לאסתכלא, דעובדין בישין דבר נש, עבדין ליה אינון לבושים צואים. ויאמר אליו ראה העברתי מעליך עונך והלבש אותך מחלצות. אלבישיניה לבושין אתרנין